

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

ครูผู้สอน

ครูวรพรรณ ศรีอรุณ

ครูจิติรัตน์ ดิษฐวงศ์



จุดประสงค์การเรียนรู้

๑.

บอกความหมายที่เกี่ยวกับหลักธรรมการไม่ทำความชั่วได้

๒.

วิเคราะห์หลักธรรมการไม่ทำความชั่วได้

๓.

ตระหนัก และเห็นความสำคัญของหลักธรรมการไม่ทำความชั่ว



??

คำถามชวนคิด



จากสถานการณ์ใครเป็น
ผู้กระทำความชั่ว

??



คนที่ลึกลับ



ผู้กระทำความชั่วผิดศีลข้อใด

??



ผิดศีล ข้อ ๒
ห้ามลักทรัพย์



หลักธรรมใดที่ถือว่าเป็นหลักคำสอน
อันเป็นหัวใจหลักของพระพุทธศาสนา

??



หลักธรรมโอวาท ๓



โอวาท ๓ หมายถึง หลักคำสอน

ที่สำคัญของพระพุทธเจ้าที่ควรนำไปปฏิบัติ

คือ การไม่ทำความชั่ว การทำความดี

การทำจิตให้ผ่องใสบริสุทธิ์



การไม่ทำความชั่ว



การไม่ทำความชั่ว คือการไม่ทำสิ่งที่
ก่อให้เกิดความทุกข์ ความเสื่อมเสีย
เช่น ไม่ผิดเบญจศีล



“การไม่ทำความชั่ว

หลักธรรมที่พระพุทธเจ้าประทานไว้ให้
พุทธศาสนิกชนได้นำไปเป็นแนวทาง
ในการปฏิบัติ โดยมีหลักธรรม ดังนี้
เบญจศีล หรือศีล ๕ และทุจริต ๓”



เบญจศีล

“คือศีล ๕ ได้แก่ การรักษากาย
และวาจาให้เรียบร้อย มี ๕ ประการ”



ข้อ ๑ การงดเว้นจากการทำลายชีวิตของผู้อื่น



ข้อ ๒ การงดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้



ข้อ ๓ การงดเว้นจากการประพฤตินิดในกาม



ข้อ ๔ การงดเว้นจากการพูดเท็จ



ข้อ ๕ การงดเว้นจากสุราเมรัยและของมีนเมา
อาจเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท





“การรักษาเบญจศีล คือ การรักษากาย
และวาจาใจให้เรียบร้อย
ไม่ทำความชั่วทั้งกายและวาจาใจ”

“การรักษาเบญจศีลหรือศีล ๕ นี้
ถ้าจะให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จะต้องปฏิบัติ
ควบคู่กับเบญจธรรม เพราะเบญจธรรม
จัดว่าเป็นมนุษยธรรม คือธรรมของมนุษย์
หมายถึงธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์”



เพลง เบญจศีล เบญจธรรม

ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ฆ่าสัตว์
ไม่ลักทรัพย์ แสวงหา
ไม่มัวเมากามารมณ์
ไม่โกหกพูดคำชั่ว
ไม่กินเหล้าเมาเมรัย
เป็นมนุษย์ถือศีลห้า

เราต้องมีความเมตตา
สัมมาอาชีพเลี้ยงตัว
เราต้องรักนวลสงวนตัว
รักษาคำสัตย์วาจา
จงตั้งสติให้ดี
ถือว่ามีเบญจธรรม



??

คำถามชวนคิด



จากเนื้อเพลงที่ว่า
“ไม่มัวเมากามารมณ์”
ตรงกับศีลข้อใด

??

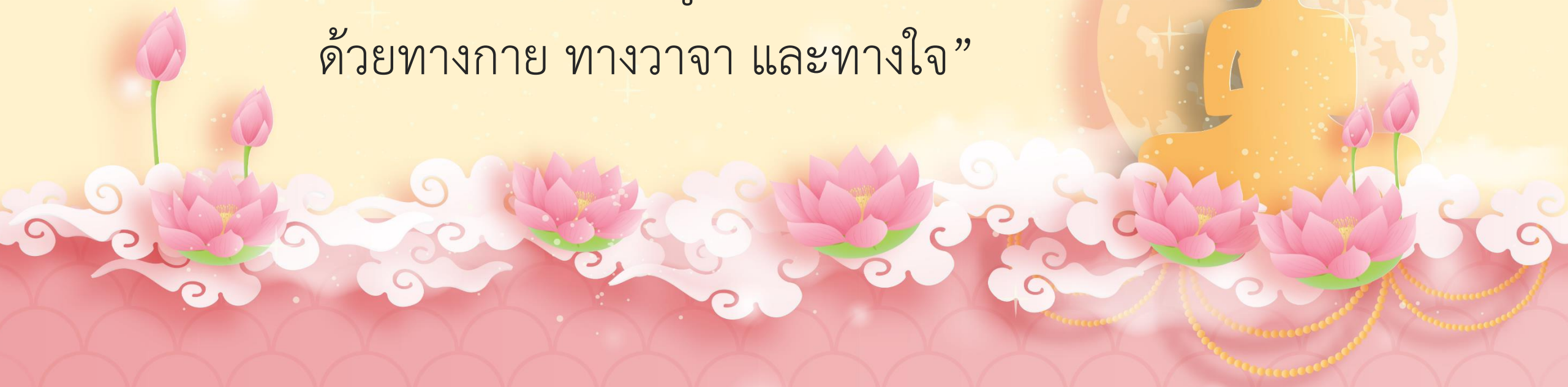


ศิลปะ ๓



ทุจรีต ๓

“ความประพฤติก้าว ความประพฤติน่าดี
ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประพฤติน่าดีกับสิ่งที่น่าดี
และอาจส่งผลให้ผู้อื่นเดือดร้อน
ด้วยทางกาย ทางวาจา และทางใจ”



๑. ทางกาย เรียกว่า กายทุจริต



ความประพฤติชั่วที่แสดงออก
จากทางกายทั้งหมด



๒. ทางวาจา เรียกว่า วจีทุจจริต



ความประพฤติชั่วที่แสดงออกมา
ทางวาจาทั้งหมด




๓. ทางใจ เรียกว่า มโนทุจริต



ความประพฤติก้าว
ที่เกิดขึ้นในใจ






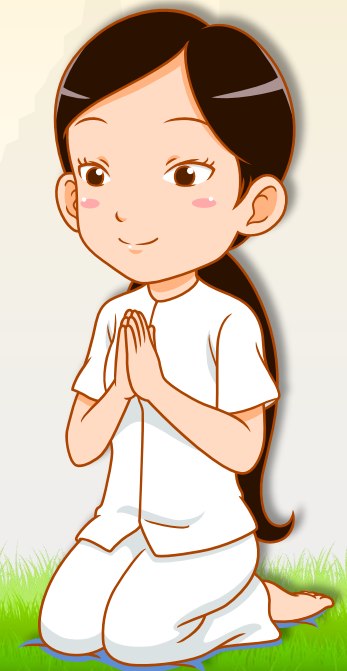
๑. ปาณาติบาต
การฆ่าสัตว์ การทรมานสัตว์



กายทุจริตแบ่งเป็น ๓
มืออะไรบ้างคะ

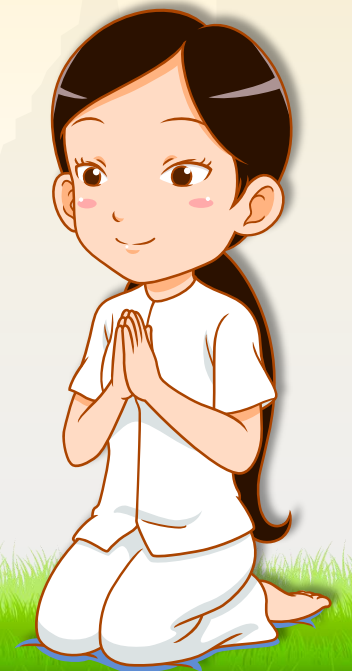



๒. อธิษณาทาน
การลักทรัพย์ การข่มขู่เอาทรัพย์



๓. กาเมสุมิจฉาจาร

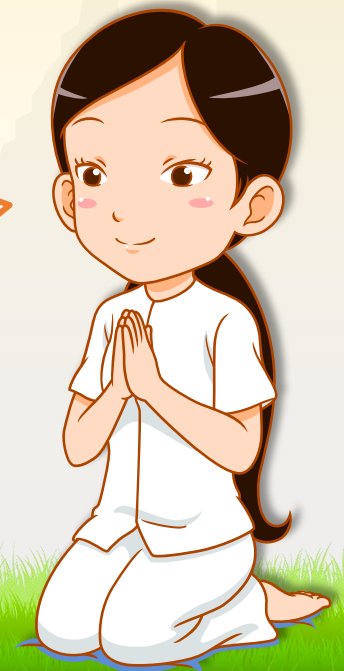
การประพฤติพิศในสามัภรรยาของผู้อื่น
การล่วงละเมิดสิ่งของที่เขารักใคร่



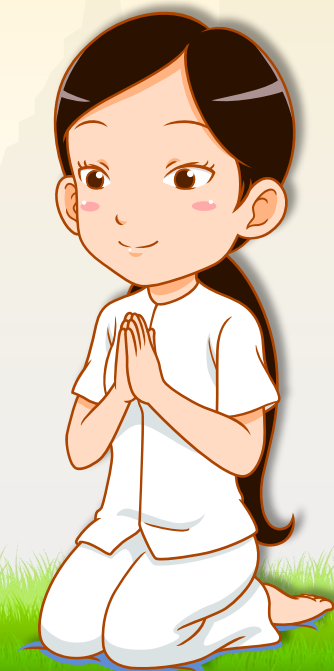


๑. มุสาวาท
พูดเท็จ พูดไม่เป็นความจริง

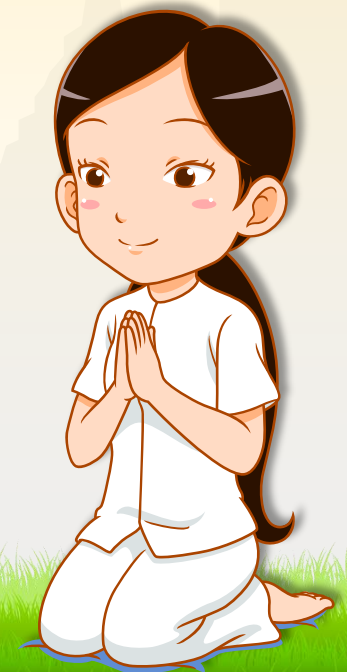
วจีทุจริตแบ่งเป็น ๔
มืออะไรบ้างคะ



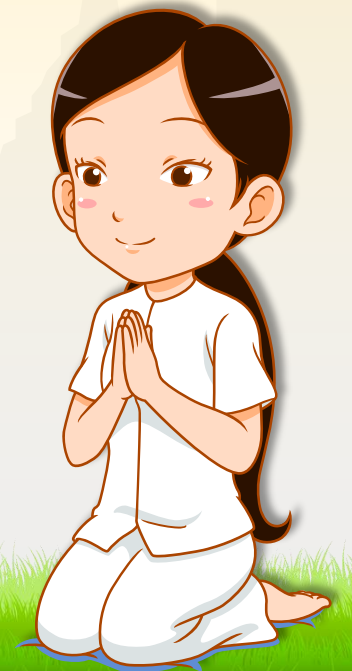
๒. ปิสุณาวาจา
พูดส่อเสียด ยุยงให้ผู้อื่นแตกแยก



๓. พรุสวาจา
พูดคำหยาบ ไม่ไพเราะ



๔. สัมผัสปลาทะ
พุดเพื่อเจ้า พุดไร่สาระ



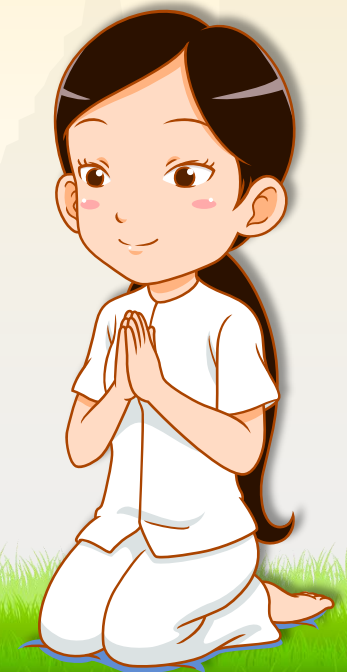


๑. อภิชฌา

ความชอบอยากได้ของผู้อื่น

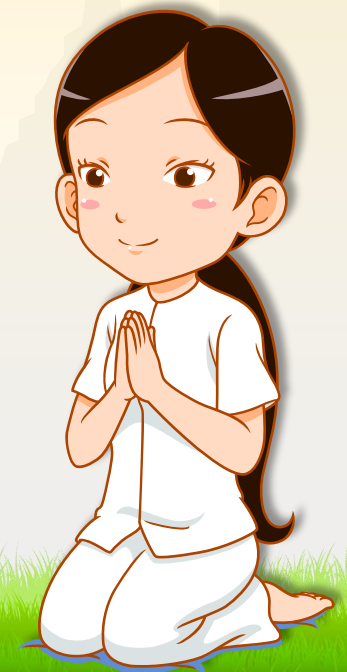
มโนทุจริตแบ่งเป็น ๓
มีอะไรบ้างคะ

๒. พยาบาท
ความคิดร้ายต่อผู้อื่น

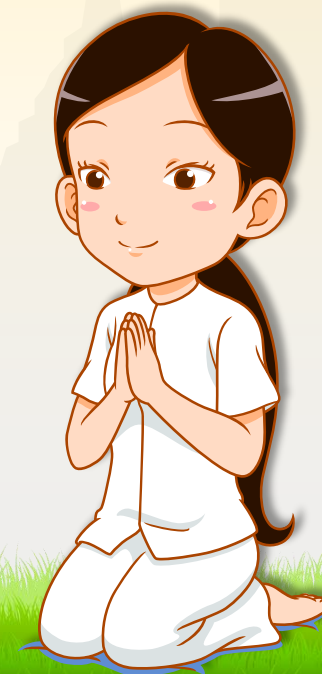


๓. มิจฉาทิฏฐิ

ความเห็นผิดจากหลักธรรมทาง
พระพุทธศาสนาจากสภาพความเป็นจริง



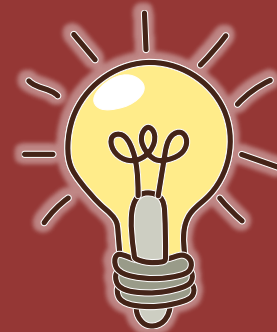
เช่น เห็นว่าชีวิตนี้มี
ความยั่งยืนตลอดไป
ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป



กิจกรรม ร่วมด้วยช่วยตอบ



ให้นักเรียนอ่าน
ความหมาย ว่าข้อใดคือ
ความหมายที่ถูกต้อง
จากนั้นใส่เครื่องหมายถูก
และกากบาท



ข้อ ๑

ศีล ๕ ได้แก่ การรักษากายและวาจาให้เรียบร้อย

ข้อ ๒

ศีลข้อ ๕ การงดเว้นจากการพูดเท็จ

ข้อ ๓

ศีลข้อ ๓ การงดเว้นจากการประพฤตินิโคตในกาม

ข้อ ๔

ทุจจริต ๓ คือ ความประพฤตินิโคตด้วยทางกาย ทางวาจา และทางใจ

ข้อ ๕

มโนทุจจริต คือ ความประพฤตินิโคตด้วยทางใจทั้งหมด

ข้อ ๖

วจีทุจริต คือ ความประพฤติดีที่แสดงออกมาทางวาจา

ข้อ ๗

ปาณาติบาต คือการลักทรัพย์ การข่มขู่เอาทรัพย์

ข้อ ๘

พยาบาท คือ ความคิดร้ายต่อผู้อื่น



ข้อ ๑ 

ศีล ๕ ได้แก่ การรักษากายและวาจาให้เรียบร้อย

ข้อ ๒ 

ศีลข้อ ๕ การงดเว้นจากการพูดเท็จ

ข้อ ๓ 

ศีลข้อ ๓ การงดเว้นจากการประพฤตินิโคตในกาม

ข้อ ๔ 

ทุจจริต ๓ คือ ความประพฤติชั่วด้วยทางกาย ทางวาจา และทางใจ

ข้อ ๕ 

มโนทุจจริต คือ ความประพฤติชั่วทางกายทั้งหมด

ข้อ ๖ 

วจีทุจริต คือ ความประพฤติดีที่แสดงออกมาทางวาจา

ข้อ ๗ 

ปาณาติบาต คือการลักทรัพย์ การข่มขู่เอาทรัพย์

ข้อ ๘ 

พยาบาท คือ ความคิดร้ายต่อผู้อื่น



๕ ชั้นปฏิบัติ



คำชี้แจงนักเรียน

- นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง การไม่ทำความชั่ว
- นักเรียนอ่านสถานการณ์วิเคราะห์ จากนั้น
ใส่เครื่องหมายถูกหน้าข้อความที่สัมพันธ์กับ
สถานการณ์ และตอบคำถาม
- ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๒
เรื่อง การไม่ทำความชั่ว



คำชี้แจงครูปลายทาง

- ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง การไม่ทำความชั่ว
- ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์วิเคราะห์ จากนั้น
ใส่เครื่องหมายถูกหน้าข้อความที่สัมพันธ์กับ
สถานการณ์ และตอบคำถาม
- ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๒
เรื่อง การไม่ทำความชั่ว



ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์และเลือกตอบ

โดยใส่ ✓ ลงใน พร้อมตอบคำถาม

***** ใบงานมี ๒ สถานการณ์ *****



ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

ประพจน์ชั่วทาง

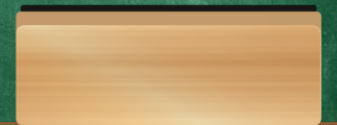
สถานการณ์ที่ ๑

ธารามักพุดยุยงให้เพื่อนในกลุ่มแตกแยกกัน
จนทำให้เพื่อนทะเลาะกัน

กาย

วาจา

ใจ



ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

เบญจศีลที่ควรงด

ข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ข้อที่ ๓ ข้อที่ ๔ ข้อที่ ๕

หากนักเรียนเป็นธรรานักเรียนจะนำหลักธรรมเบญจศีล
และทุจจริต ๓ ไปปฏิบัติตนอย่างไร

.....
.....



ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

ประพจน์ชั่วทาง

สถานการณ์ที่ ๒

ธันวาคมเป็นเด็กไม่ชอบบสนุ้ช เมื่อเจอสนุ้ช
ธันวาคมจะนำไม้ไปตีเสมอ

กาย

วาจา

ใจ

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

เบญจศีลที่ควรงด

ข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ข้อที่ ๓ ข้อที่ ๔ ข้อที่ ๕

หากนักเรียนเป็นธรรมา นักเรียนจะนำหลักธรรมเบญจศีล
และทุจจริต ๓ ไปปฏิบัติตนอย่างไร

.....
.....



เฉลย

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

ประพจน์ชั่วทาง

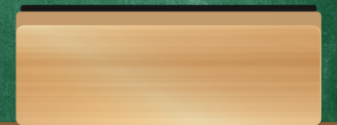
สถานการณ์ที่ ๑

ธารามักพูดยุยงให้เพื่อนในกลุ่มแตกแยกกัน
จนทำให้เพื่อนทะเลาะกัน

กาย

วาจา

ใจ



เฉลย

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

เบญจศีลที่ควรงด

- ข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ข้อที่ ๓ ข้อที่ ๔ ข้อที่ ๕

หากนักเรียนเป็นธรรานักเรียนจะนำหลักธรรมเบญจศีล
และทugend ๓ ไปปฏิบัติตนอย่างไร

นำหลักเบญจศีลในข้อที่ ๔ ไปใช้ในการงดเว้นจากการพูดจาอุบาย

ในทางไม่ดี ไม่ประพฤตชั่วทางวาจา ด้วยการพูดความจริง

เฉลย

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

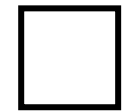
ประพจน์ชั่วทาง

สถานการณ์ที่ ๒

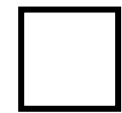
ธันวาคมเป็นเด็กไม่ชอบสุนัข เมื่อเจอสุนัข
ธันวาคมจะนำไม้ไปตีเสมอ



กาย



วาจา



ใจ

เฉลย

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การไม่ทำความชั่ว

เบญจศีลที่ควรงด

ข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ข้อที่ ๓ ข้อที่ ๔ ข้อที่ ๕

หากนักเรียนเป็นธรรมา นักรเรียนจะนำหลักธรรมเบญจศีล และทุจจริต ๓ ไปปฏิบัติตนอย่างไร

นำหลักเบญจศีลในข้อที่ ๑ ไปใช้ในการงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ทรมาน หรือรังแกสัตว์ ไม่ประพฤติชั่วทางกาย ด้วยการมีความเมตตาต่อสัตว์

สรุปบทเรียน



“เมื่อทุกคนปฏิบัติตามศีล คือ ไม่เบียดเบียนกัน
ทางกาย วาจาแล้ว เราก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
มีการละเว้นจากการทำความชั่ว จะทำให้ผู้อื่น
และตนเองไม่เดือดร้อน มีความสุข ส่งผลให้
สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข”





??

คำถามปิดท้าย



นักเรียนจะดำเนินชีวิตประจำวัน
อย่างไรไม่ให้ประพฤตินทางชั่ว

??



ถือศีล ๕ ให้ครบ ๕ ข้อ
เพื่อเป็นการละเว้นจากการทำความชั่ว



บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การทำความดี

